

Věc C-85/21

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

11. února 2021

Předkládající soud:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (Rakousko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

3. února 2021

Stěžovatel:

WY

Dotčený orgán:

Steiermärkische Landesregierung

Předmět původního řízení

Vzdání se turecké státní příslušnosti ve prospěch nabytí rakouské státní příslušnosti – Opětovné přijetí turecké státní příslušnosti – Odnětí rakouské státní příslušnosti a ztráta občanství Unie – Důsledky – Proporcionalita

Předmět a právní základ předběžné otázky

Výklad unijního práva, článek 267 SFEU

Předběžná otázka

Musí být článek 21 SFEU vykládán v tom smyslu, že v případě ztráty státní příslušnosti *ex lege* podle vnitrostátního práva, a v důsledku toho ztráty statusu občana Unie, musí být tento článek zohledněn při přezkumu proporcionality konkrétního případu podle zásad formulovaných Soudním dvorem v rozsudku ve věci Tjebbes a další a že může představovat překážku ztráty státní příslušnosti, pokud státní příslušník znovu nabytí svou předchozí státní příslušnost prohlášením

a hrozící ztráta statusu občana Unie má zásadní důsledky pro jeho rodinný a profesní život?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Smlouva o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“), zejména články 20 a 21

Listina základních práv Evropské unie, zejména článek 7

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Bundesgesetz über die österreichische Staatsbürgerschaft (spolkový zákon o rakouské státní příslušnosti, dále jen „StbG“), § 27, § 57

Gewerbeordnung 1994 (živnostenský řád z roku 1994, dále jen „GewO“), § 14

Stručný popis skutkového stavu a řízení

- 1 WY bylo v roce 1992 uděleno rakouské státní občanství. Následně předložil listinu o propuštění ze svazku s tureckým státem, která potvrzovala, že již nemá tureckou státní příslušnost.
- 2 V roce 2017 se jméno stěžovatele objevilo na tureckém „seznamu voličů“ a dotčený orgán proto zahájil řízení, aby vyjasnil otázku státní příslušnosti WY.
- 3 V rámci tohoto řízení dospěl dotčený orgán k závěru, že uvedený seznam je pravděpodobně seznamem tureckého orgánu sloužící k provádění voleb. Následně byl stěžovatel dne 27. června 2017 poprvé vyzván, aby předložil výpis z turecké matriky, který bude obsahovat údaje o státní příslušnosti. Dále bylo turecké velvyslanectví ve Vídni požádáno o sdělení, zda stěžovatel znovu získal tureckou státní příslušnost. Tento dopis zůstal bez odpovědi.
- 4 Stěžovatel uvedl, že osobám, které pozbyly státní občanství, není výpis z matriky vydáván. Po další výzvě dotčeným orgánem a prodloužení lhůty pro stěžovatele byl předložen výpis z turecké matriky týkající se dcery stěžovatele, v němž jsou uvedeny také skutečnosti týkající se stěžovatele. Z tohoto dokumentu vyplývá, že dcera pozbyla tureckou státní příslušnost, protože se její matka resp. její otec stali rakouskými občany. Pro rok 1994 je zaznamenáno opětovné nabytí turecké státní příslušnosti.
- 5 Stěžovatel nikdy nepožádal o zachování rakouské státní příslušnosti. V rámci řízení u dotčeného orgánu podal žádost podle § 57 StbG (nabytí státní příslušnosti oznámením), které však nebylo vyhověno.

- 6 Předkládající soud rozsudkem ze dne 7. května 2019 konstatoval, že stěžovatel dne 3. února 1994 znovu nabyt tureckou státní příslušnost a tím podle § 27 odst. 1 StbG pozbyl rakouskou státní příslušnost a oznámení podle § 57 StbG zamítl.
- 7 Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr), který se věcí následně zabýval, uvedl, že vzhledem ke zjištěné existenci podmínek pro ztrátu rakouské státní příslušnosti a s tím spojenou ztrátu občanství Unie musí vnitrostátní orgán a případně vnitrostátní soud podle judikatury Soudního dvora ze dne 12. března 2019 ve věci C-221/17, Tjebbes a další provést přezkum proporcionality. Provedení přezkumu vyžaduje unijní právo. Podle názoru Verwaltungsgerichtshof (Správní soudní dvůr) musí být v rámci tohoto přezkumu proporcionality podle kritérií formulovaných Soudním dvorem ve věci Tjebbes a další provedeno celkové posouzení s přihlédnutím k příslušným okolnostem konkrétního případu. Okolnost, že stěžovatel nepožádal o zachování rakouské státní příslušnosti, přitom bude relevantní. Přesto však je zapotřebí provést celkové posouzení, zda v konkrétním případě existují okolnosti, na jejichž základě je odnětí rakouského státního občanství nepřiměřené.
- 8 Právní zástupce stěžovatele připomíná, že ztráta statusu občana Unie by měla dalekosáhlé důsledky pro rodinný a profesní život stěžovatele a vedla by zejména k zásadním omezením v profesním životě stěžovatele.

Stručný popis odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 9 Soudní dvůr ve svém rozsudku ve věci Rottmann formuloval zásadu, že rozhodnutí o zrušení aktu, jímž bylo uděleno státní občanství příslušníka členského státu, podléhá soudnímu přezkumu podle práva Unie (rozsudek ze dne 2. března 2010, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104). Soudní dvůr zdůraznil, že je nutno přezkoumat, zda rozhodnutí, kterým se ruší akt, jímž bylo uděleno státní občanství, respektuje zásadu proporcionality, co se týče jeho důsledků pro situaci dotčené osoby s ohledem na právo Unie, přičemž je nutno zohlednit případné důsledky, které má toto rozhodnutí pro dotčeného a případně pro jeho rodinné příslušníky, co se týče ztráty práv, která má každý občan Unie (Soudní dvůr, 2. března 2010, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104, body 55 a násl.).
- 10 Podle rozsudku Soudního dvora ve věci Tjebbes a další, C-221/17, ECLI:EU:C:2010:104, spadá situace občanů Unie, kterým ztrátou státní příslušnosti hrozí také ztráta občanství Unie, svou povahou a svými důsledky do oblasti působnosti unijního práva. Členské státy tak musí unijní právo v oblasti státní příslušnosti dodržovat.
- 11 Ke kritériím přezkumu proporcionality prováděného vnitrostátními soudy konstatoval Soudní dvůr Evropské unie ve věci Tjebbes následující: „Takové zkoumání vyžaduje posouzení individuální situace dotčené osoby a jejích rodinných příslušníků, aby bylo možné určit, zda má ztráta státní příslušnosti dotčeného členského státu, pokud je spojena se ztrátou statusu občana Unie, důsledky, které ve vztahu k cíli sledovanému vnitrostátním zákonodárcem

nepřiměřeně ovlivňují běžný vývoj rodinného a profesního života této osoby ve světle unijního práva“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 12. března 2019, C-221/17, ECLI:EU:C:2019:189, bod 44).

- 12 Podle názoru Soudního dvora nebylo v rozsudku Tjebbes nutno odpovědět na předběžnou otázku týkající se použití článku 21 SFEU, protože žalobkyně nevykonaly své právo na volný pohyb. V projednávané věci je to však zásadní. Stěžovatel provozuje v Rakousku samostatnou živnost, na níž má živnostenské oprávnění. Se ztrátou rakouské státní příslušnosti hrozí stěžovateli také ztráta živnostenského oprávnění. Stěžovatel by pak byl posuzován jako „zahraniční fyzická osoba“ ve smyslu § 14 GewO. Vzhledem k tomu, že dotčený orgán udělil stěžovateli pouze povolení k pobytu jako „rodinnému příslušníkovi“ podle § 47 Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (zákon o usazování a pobytu), vede to k použití § 14 odst. 3 GewO.
- 13 Podle ustanovení § 14 odst. 3 GewO mohou rodinní příslušníci státního příslušníka členského státu Evropské unie nebo smluvního státu EHP, kteří mají právo na pobyt nebo právo na trvalý pobyt v členském státě EU nebo ve smluvním státě EHP, vykonávat bez ohledu na svou státní příslušnost živnost jako vlastní státní příslušníci. Stěžovatel by však musel docílit toho, aby byl § 14 odst. 3 GewO, za účelem zabránění diskriminaci rezidentů, odporující zásadě rovnosti, ve výkladu slučitelném s ústavou uplatňován také na rodinné příslušníky rakouských občanů. To však nic nemění na skutečnosti, že stěžovatel by ztratil svůj status občana Unie, a nemohl by tak dále využívat práva na volný pohyb podle článku 21 SFEU.
- 14 Předkládající soud spatřuje v hrozící ztrátě statusu občana Unie a s ní spojené ztrátě právoplatného výkonu práva na volný pohyb podle článku 21 SFEU důvod pro nezbytný přezkum proporcionality v konkrétním případě. Vzhledem k výše uvedenému bylo řízení přerušeno a Soudnímu dvoru předložena předběžná otázka.